

دانستنی هایی در مورد بیماری سل به مناسبت روز جهانی سل

سل، بیماری عفونی حاد یا مزمنی است که باعث درگیر شدن اعضای مختلف بدن و به ویژه ریه ها می شود.

به گزارش روابط عمومی دانشکده بهداشت، بیماری سل بر اثر باکتری مایکو باکتریوم توبرکلوزیس ایجاد می شود. این بیماری قادر است تمام اعضای بدن را مبتلا کند، اما اغلب ریه ها بیشتر درگیر می شوند که به همین علت، سل ریوی شایع ترین نوع سل است. در صورتی که سل اعضای دیگر بدن به جز ریه ها را درگیر کند به آن سل خارج ریوی گفته می شود.

حدود یک سوم از جمعیت جهان دارای سل نهفته هستند به این معنا که افرادی که باکتری سل را تنفس می کنند، آلوده می شوند، اما بدن قادر است با باکتری مبارزه کرده و از تکثیر آن جلوگیری کند. در این صورت باکتری غیرفعال می شود اما در بدن زنده

می ماند. ضعف سیستم ایمنی به هر علتی، باعث فعال شدن این میکروب می شود. در افرادی که به سل نهفته آلوده شده اند، هنوز امکان سرایت بیماری وجود ندارد.

میکروب سل از راه سرفه، عطسه، صحبت کردن، آواز خواندن و تف کردن در هوا پراکنده شده و مدت ها به صورت معلق در هوا باقی می ماند و باعث سرایت بیماری به افراد دیگر می شود. هر سرفه می تواند تا سه هزار ذره میکروبی وارد هوا کند.

تابش مستقیم نور خورشید ظرف مدت پنج دقیقه باسیل های سل را می کشد، اما این ارگانیزم ها می توانند مدت ها در تاریکی زنده بمانند. تماس طولانی و نزدیک با بیمار، مکان های پرازدحام، کوچک، سر بسته، کم نور، بدون تهویه و مرطوب، شرایط مناسب را برای انتقال عفونت ایجاد می کند.

در مورد این بیماری باید بدانیم که سل از راه آب، تماس جنسی، تزریق خون یا نیش حشرات منتقل نمی شود.

شایعترین علامت ابتلا به بیماری سل ریوی:

شایعترین علامت ابتلا به بیماری سل ریوی، سرفه پایدار به مدت دو هفته یا بیشتر است و ممکن است با سایر علائم تنفسی مانند تنگی نفس، درد قفسه سینه یا پشت و خلط خونی و یا علائم عمومی و مشترک مانند تب، کاهش اشتها، کاهش وزن، بی حالی، تعریق شبانه، خستگی زودرس و ضعف عمومی همراه باشد.

دو عامل تعیین کننده میزان خطر مواجهه با باسیل سل در یک فرد است؛ غلظت ذرات عفونی در هوای آلوده و طول مدتی که فرد از آن هوا تنفس می کند.

اساس تشخیص سل ریوی آزمایش مستقیم و ساده خلط بیماران مشکوک است که برای این روش، از فرد مشکوک سه نمونه خلط جمع آوری شده و مورد آزمایش میکروسکوپی قرار می گیرد. سایر روش های تشخیصی شامل کشت خلط، رادیوگرافی قفسه سینه و تست پوستی «توبرکولین» است.

شروع درمان دارویی در کاهش انتقال بیماری بسیار مؤثر است، به طوری که واگیری بیماری سل را به سرعت بعد از دو هفته از شروع درمان حتی در صورت مثبت بودن آزمایش خلط کاهش می دهد.

درمان ناکامل و ناقص بیماری سل به مراتب بدتر از درمان نکردن بیماران است.

ایمن سازی بر علیه بیماری سل و با واکسن **BCG** جزو برنامه ایمن سازی کشوری است. با ایمن سازی نوزادان می توان از بروز موارد خطرناک تر این بیماری جلوگیری کرد. زمان تزریق این واکسن از بدو تولد تا ۱۲ ماهگی است.

مهمترین راه پیشگیری از سل حذف منابع انتشار بیماری یعنی بیماران مبتلا به سل ریوی با اسمیر خلط مثبت از راه درمان مؤثر ضد سل است، اما با رعایت یک سری اصول کلی مانند ارتقای سطح بهداشت در جامعه و محیط زندگی افراد، آموزش بهداشت، وجود تهویه و نور کافی در اتاق بیماران و تغذیه مناسب می توان خطر انتقال عفونت را تا حدی کاهش داد.